

Andrzej Wawrzynowicz **Towianizm w ujęciu filozoficznym (i metafizycznym)**

Baumfeld (Boleski) Andrzej, Andrzej Towiański. Dwa odczyty, Lwów 1904.

Baumfeld (Boleski) Andrzej, Przedmowa, w: Andrzej Towiański, Pisma wybrane, t. 1, wyb., układ i przyp. Andrzej Boleski, Kraków 1920, s. V–XI.

Cieszkowski August, Ojciec nasz, t. 1–3, Poznań 1922–1923.

Danielewicz Konstanty, O woli, „Kronos” 2013, nr 2, s. 234–257.

Goszczyński Seweryn, Dziennik Sprawy Bożej, t. 1–2, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984.

Kajsiewicz Hieronim, Pamiętnik o początkach Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego, w: tegoż, Pisma. Tom III. Rozprawy, listy z podróży. Pamiętnik o Zgromadzeniu, Berlin–Kraków 1872, s. 402–527.

Kantak Kamil, Mickiewicza i Towiańskiego Sprawa Boża, Londyn 1957.

Kilka aktów i dokumentów odnoszących się do działalności Andrzeja Towiańskiego, cz. 1, Rzym 1898.

Kraśński Zygmunt, O stanowisku Polski z Bożych i ludzkich względów, w: tegoż, Pisma filozoficzne i polityczne, red. Paweł Hertz, Warszawa 1999, s. 5–65.

Lami Marlis, Andrzej Towiański (1799–1878). Ein religiöser Reformator im europäischen Kontext seiner Zeit, Göttingen 2019. <https://doi.org/10.14220/9783737010481>

Lutosławski Wincenty, [Mesjanizm jako polski światopogląd narodowy], tłum. Stanisław Pieróg, w: Spór o mesjanizm, t. 1: Rozwój idei, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2015, s. 381–388.

Pawlikowski Jan Gwalbert, Mistyka Słowackiego, red. Maria Cieśla-Korytowska, Kraków 2008.

Pawlikowski Jan Gwalbert, Źródła i pokrewieństwa towianizmu i mistyki Słowackiego, „Pamiętnik Literacki” 1907, t. 6, nr 1/4, s. 1–35, 143–175, 326–362, 447–483; 1908, t. 7, nr 1/4, s. 90–122, 515–593.

Saint-Simon Claude-Henri de, Nowe chrześcijaństwo, tłum. Stanisław Antoszczuk, w: tegoż, Pisma wybrane, t. 2, red. Zygmunt Glinka, Jerzy Szacki, wstęp. i przyp. Janusz Trybusiewicz, Warszawa 1968, s. 639–696.

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1984.

Słowacki Juliusz, Do emigracji o potrzebie idei, w: Spór o mesjanizm, t. 1: Rozwój idei, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2015, s. 167–174.

Słowacki Juliusz, Do księcia A.C., w: Spór o mesjanizm, t. 1: Rozwój idei, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2015, s. 160–166.

Słowacki Juliusz, Genesis z Ducha. Modlitwa, w: Spór o mesjanizm, t. 1: Rozwój idei, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2015, s. 143–159.

Smolikowski Paweł, Historia Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego, t. 1–4, Kraków 1892–1896.

Spór o mesjanizm, t. 1: Rozwój idei, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2015.

- Spór o mesjanizm, t. 2: Recepcja krytyczna, cz. 1, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2017.
- Spór o mesjanizm, t. 2: Recepcja krytyczna, cz. 2, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2017.
- Towiański Andrzej, Biesiada. Wielki period, oprac. Magdalena Siwiec, Kraków 2002.
- Towiański Andrzej, Pisma, t. 1–3, Turyn 1882.
- Towiański Andrzej, Pisma wybrane, t. 1–2, wyb., układ i przyp. Andrzej Baumfeld (Boleski), Kraków 1920.
- Towiański Andrzej, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Kraków 1920.
- Vico Giambattista, Nauka nowa, tłum. Jan Jakubowicz, Warszawa 1966.
- Voltaire, Filozofia historii, tłum. Marian Skrzypek, Warszawa 2018.
- Voltaire, Poème sur le désastre de Lisbonne; Poema o zapadnięciu Lizbony, tłum. Stanisław Staszic, oprac. Jacek Wójcicki, Piła 2003.
- Walicki Andrzej, Cieszkowski – filozoficzna systematyzacja mesjanizmu, w: Spór o mesjanizm, t. 2: Recepcja krytyczna, cz. 2, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2017, s. 297–312.
- Walicki Andrzej, Mesjanizm Adama Mickiewicza w perspektywie porównawczej, Warszawa 2006.
- Walicki Andrzej, Między polskim mesjanizmem a misjonizmem. Rozmowa z Andrzejem Walickim, „Teologia Polityczna” 2007, t. 4, s. 30–41.
- Wawrzynowicz Andrzej, Filozofia woli Konstantego Danielewicz, „Kronos” 2013, nr 2, s. 213–225.
- Wawrzynowicz Andrzej, Religia w refleksji filozoficznej mesjanistów polskich XIX i XX wieku, w: Filozofia a religia w dziejach polskiej filozofii. Inspiracje – krytyka, red. Stanisław Janeczek, Anna Starościc, Lublin 2014, s. 141–154.
- Wawrzynowicz Andrzej, Romantyczny mesjanizm polski a problem wolności narodowej, w: Pomiędzy nacjonalizmem a federalizmem. Literatura – religia – naród, red. Tomasz Garbol, Lublin 2019, s. 57–89.
- Wawrzynowicz Andrzej, Spór o polski mesjanizm. Geneza i rozwój idei, w: Spór o mesjanizm, t. 1: Rozwój idei, red. Andrzej Wawrzynowicz, Warszawa 2015, s. V–XX.
- Wawrzynowicz Andrzej, Znaczenie refleksji historyzoficznej w rozwoju polskiej myśli społeczno-politycznej XIX i XX wieku, „Filo-Sofija” 2015, nr 28, s. 53–64.
- Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.
- Witwicki Stefan, Towiańszczyzna wystawiona i aneksami objaśniona, Paryż 1844.
- Współdział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego. Listy i przemówienia, t. 1–2, [red. Władysław Mickiewicz], Paryż 1877.

Marek Nowak Rozmowa ojca z synem, czyli manifest późnego towianizmu.
Prezentacja problematyki ***Not zebranych przez Adama Towiańskiego z kilku rozmów jego z ojcem***

Gąsiorowska Zofia, Służba narodowa w Sprawie Andrzeja Towiańskiego, Kraków–Warszawa 1918.

Goszczyński Seweryn, Dziennik Sprawy Bożej, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Konstańczak Stefan, Skrzypek Leszek, Filozofia i myśl polityczna Andrzeja Towiańskiego, „Parerga. Międzynarodowe Studia Filozoficzne” 2008, nr 1.

Królíkiewicz Grażyna, Towiański i „czas proroków”, „Ruch Literacki” 1999, nr 1.

Manthey Franciszek, Polscy myśliciele. Andrzej Towiański, Pelplin 1931.

Michalski Mirosław, Andrzeja Towiańskiego mesjanizm polski, „Parerga. Międzynarodowe Studia Filozoficzne” 2007, nr 2.

Pigoń Stanisław, Wstęp, w: Adam Mickiewicz, Dzieła wszystkie, Wydanie Sejmowe, t. 11, oprac. Stanisław Pigoń, Warszawa 1933.

Pigoń Stanisław, Wstęp, w: Andrzej Towiański, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Wrocław–Warszawa 2004.

Pigoń Stanisław, Z epoki Mickiewicza. Studia i szkice, Lwów–Warszawa–Kraków 1922.

Polakowski Filip, Jakub Boehme i Andrzej Towiański – twórcy światów duchowych i alternatywnych, w: Przekraczanie granic. Triumf wyobraźni, red. Bożena Kuklińska, Marta Gudowska, Arkadiusz Gudowski, Lublin 2018.

Sardin Jacques, Andrzej Towiański (1799–1878), w: W kręgu Andrzeja Towiańskiego i „Sprawy Bożej”, wyb. tekstów Zbigniew Guillaume-Wolkowski, Paryż 1981.

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1969.

[Towiański Adam, Towiański Andrzej], Noty zebrane przez Adama Towiańskiego z kilku rozmów jego z ojcem, w: Pisma Andrzeja Towiańskiego, t. 1, Turyn 1882.

Towiański Andrzej, Biesiada 17 stycznia 1841, w: tegoż, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Wrocław–Warszawa 2004.

Towiański Andrzej, Biesiada z Janem Skrzyneckim, w: Pisma Andrzeja Towiańskiego, t. 1, Turyn 1882.

Towiański Andrzej, O krzyżu białym, w: tegoż, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Wrocław–Warszawa 2004.

Towiański Andrzej, Wielki period, w: tegoż, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Wrocław–Warszawa 2004.

Wierzchowska Joanna, Przewartościowanie symboliki krzyża u Andrzeja Towiańskiego, „Poradnik Językowy” 2008, nr 10.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Leszek Zwierzyński **Metafory Towiańskiego. Wizja świata ducha w Biesiadzie**

Gąsiorowska Zofia, Służba narodowa w Sprawie Andrzeja Towiańskiego, Kraków 1918.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „Święte awantury...”: orto- i heterodoksje Adama Mickiewicza, Warszawa 2014.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „W ustach jest otwór duszy”... Szkice o romantykach i mistykach, Warszawa 2012.

Lakoff George, Johnson Mark, Metafory w naszym życiu, tłum. Tomasz P. Krzeszowki, Warszawa 2010.

Linde Samuel Bogumił, Słownik języka polskiego, t. 1–6, Warszawa 1811.

Otorowski Michał, Towiański – cadyk polski? Stanisława Pigoń zmagania z Biesiadą, „Kronos” 2013, nr 1.

Pigoń Stanisław, Chrystologia A. Towiańskiego, „Kronos” 2013, nr 1. Pierwodruk: „Kwartalnik Teologiczny Wileński” 1923–1924, nr 3–4.

Ricoeur Paul, Zło, tłum. Ewa Burska, Warszawa 1992.

Rutkowski Krzysztof, Braterstwo albo śmierć. Zabijanie Mickiewicza w Kole Sprawy Bożej, Gdańsk 1999.

Scholem Gerschom, Kabała i jej symbolika, tłum. Ryszard Wojnakowski, Kraków 1996.

Scholem Gerschom, O głównych pojęciach judaizmu, tłum. Juliusz Zychowicz, Kraków 1989.

Sikora Adam, Pośłannicy słowa. Hoene-Wroński, Towiański, Mickiewicz, Warszawa 1967.

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1969.

Siwicka Dorota, Ton i bicz. Mickiewicz wśród towiańczyków, Wrocław 1990.

Stanisz Marek, Światy i życie. Metafory poezji w polskiej krytyce literackiej doby romantyzmu, Rzeszów 2019.

Towiański Andrzej, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, wyd. 2, Warszawa 1922.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Agnieszka Bednarek-Bohdziewicz **Przemoc działania, pokój bezczynu. O (nie)możliwości reformy religijnej na przykładzie towiańczyków (perspektywa antropologiczna)**

Bednarek-Bohdziewicz Agnieszka, „Homo capax, capax hominis”. Z problematyki antropologicznej w późnej twórczości Adama Mickiewicza, Gdańsk 2019.

Bednarek-Bohdziewicz Agnieszka, *Katolicka eklezja. Kościół przyszłości według Adama Mickiewicza*, w: *Pytanie o przyszłość chrześcijaństwa na Zachodzie*, red. Romuald Piekarski, Justyna Melonowska, Poznań 2019, s. 143–166.

Budzyński Michał, *Wspomnienia z mojego życia*, t. 1, Poznań 1880.

Chmielowski Piotr, *Towiański i Mickiewicz*, „*Ateneum*” 1879, s. 23–58.

Drewermann Eugen, *Chrześcijaństwo i przemoc*, tłum. Tadeusz Zatorski, Kraków 1996.

Girard René, *Sacrum i przemoc*, tłum. Maria i Jacek Plecińscy, Kraków 2019.

Gołombiowski Władysław, *Mickiewicz odsłoniony i towiańszczyzna*, Paryż 1844.

Goszczyński Seweryn, *Dziennik Sprawy Bożej*, t. 1, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984.

Górski Konrad, *Mickiewicz – Towiański*, Warszawa 1986.

Grzonka Dariusz, *Agresja i przemoc w przestrzeni sacrum*, „*Państwo i Społeczeństwo*” 2008, nr 1, s. 165–176.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, *Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli*, Warszawa 2004.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, *Teatralizacja życia w Kole Sprawy Bożej*, „*Rocznik Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza*” 1995, nr 30, s. 131–150.

Janion Maria, *Walka z szatanem i demon teatru*, w: *tejże, Wobec zła*, Chotomów 1989, s. 54–76.

Kallenbach Józef, *Towianizm na tle historycznym*, Kraków 1924.

Kleiner Juliusz, *Juliusz Słowacki*, t. 4, cz. 1, Warszawa 1927.

Koropeczyj Roman, *Adam Mickiewicz. Życie romantyka*, tłum. Małgorzata Glasenapp, Warszawa 2013.

Maistre Joseph de, *Wieczory petersburskie. O doczesnym panowaniu Opatrzności*, tłum. Marta Bucholc, Warszawa 2011.

Makowiecka Zofia, *Kronika życia i twórczości Mickiewicza. Brat Adam: maj 1844 – grudzień 1847*, Warszawa 1975.

Mickiewicz Adam, *Dzieła*, t. 10, 11, 12, 16, Wydanie Jubileuszowe, Warszawa 1955.

Polak Tomasz, *System kościelny, czyli przewagi pana K*, Poznań 2021.

Rutkowski Krzysztof, *Braterstwo albo śmierć. Zabijanie Mickiewicza w Kole Bożym*, Paryż 1988.

Sikora Adam, *Towiański i rozterki romantyzmu*, Warszawa 1969.

Siwicka Dorota, *Ton i bicz. Mickiewicz wśród towiańczyków*, Wrocław 1990.

Taylor Charles, *Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej*, tłum. Marcin Gruszczyński i in., oprac. Tadeusz Gadacz, wstęp Agata Bielik-Robson, Warszawa 2001.

Turner Victor, *Gry społeczne, pola i metafory. Symboliczne działanie w społeczeństwie*, tłum. Wojciech Usakiewicz, Kraków 2005.

Turner Victor, *Proces rytualny: struktura i antystruktura*, tłum. Ewa Dzurak, wstęp Joanna Tokarska-Bakir, Warszawa 2010.

Walicki Andrzej, Mickiewicz a Cieszkowski, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1967, t. 13, s. 173–234.

Witkowska Alina, Cześć i skandale. O emigracyjnym doświadczeniu Polaków, Gdańsk 1997.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Witwicki Stefan, Towiańszczyzna wystawiona i aneksami objaśniona, Paryż 1844.

Zielińska Agnieszka, Ortodoksyjny heretyk. Myśl społeczno-religijna Andrzeja Towiańskiego, Kraków 2010.

Ewa Hoffmann-Piotrowska „Gdyby moje powołanie nie było inne, [...] puściłbym się w poezję”. Towianizm jako projekt literacki

Fert Józef, Norwid wobec towianizmu, „Zeszyty Historyczno-Teologiczne Zmartwychwstańców” 2000, nr 6, s. 45–79.

Gąsiorowska Zofia, Służba narodowa w Sprawie Andrzeja Towiańskiego, Kraków 1918.

Górski Konrad, Mickiewicz, Warszawa 1989.

Górski Konrad, Mickiewicz – Towiański, Warszawa 1986.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, O „milczeniu” Mickiewicza-towiańczyka, „Przegląd Humanistyczny” 2004, nr 2, s. 65–75.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Romantyczne przepowiadanie Andrzeja Towiańskiego, w: Tradycja retoryczna w kulturze oświecenia i romantyzmu, red. Agata Seweryn, Małgorzata J. Gondek, Lublin 2016.

Kajsiewicz Hieronim, Rady dla młodych kaznodziei i spowiedników, Kielce 1905.

Kępiński Zdzisław, Mickiewicz hermetyczny, przedm. i post. Andrzej Fabianowski, Warszawa 2019.

Kowalczykowa Alina, wstęp do: Juliusz Słowacki, Krąg pism mistycznych, Kraków 1997.

Kraśiński Zygmunt, Listy do różnych adresatów, t. 1, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1991.

Mickiewicz Adam, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798–1998, red. nac. Zbigniew J. Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 1–17, Warszawa 1993–2005; t. 15 (Listy, cz. II: 1830–1841).

Mickiewicz Władysław, Żywot Adama Mickiewicza, t. 1-4, Poznań 1890–1894.

Przybylski Ryszard, Tajemnica objawienia, którego doznał Adam Mickiewicz w nocy z 7 na 8 października 1842 roku, w: Tajemnice Mickiewicza, red. Marta Zielińska, Warszawa 1998.

Rutkowski Krzysztof, Mickiewicza pojmowanie literatury. Uwagi o dwóch założeniach nie napisanej monografii, w: Z dziejów polskiej nauki o literaturze, t. 2, red. Henryk Markiewicz, Gabriela Matuszek, Kraków 1988.

Rymkiewicz Jarosław Marek, Juliusz Słowacki pyta o godzinę, Warszawa 1982.

Sikora Adam, Głos w dyskusji, w: Mickiewicz. Sympozjum w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, red. Anna Dobakówna i in., Lublin 1979.

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1969.

Sławiński Henryk, Aktualność homiletycznych wskazań o Hieronima Kajsiwicza CR, w: Hieronim Kajsiwicz CR (1812–1873) troska o duchowość troską o dobro społeczności, red. Wojciech Misztal, Wojciech Mleczko, Kraków 2012.

Tomkowski Jan, Juliusz Słowacki w bibliotece. Po ćwierćwieczu, w: Słowacki mistyczny. Rewizje po latach, red. Andrzej Fabianowski, Ewa Hoffmann-Piotrowska, Warszawa 2012, s. 270–276.

Towiański Andrzej, Pisma, t. 1–3, Turyn 1882.

Towiański Andrzej, Zdarzenie prawdziwe, „Tygodnik Wileński” 1820, t. 10.

Wasilewski Zygmunt, Seweryn Goszczyński. Szkice literackie, Poznań 1923.

Weintraub Wiktor, Towiański budzicielem poezji Mickiewicza, w: tegoż, Mickiewicz – mistyczny polityk i inne studia o poecie, wybrała i oprac. Zofia Stefanowska, Warszawa 1998.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Witwicki Stefan, Towiańszczyzna wystawiona i aneksami objaśniona, Paryż 1844.

Współdział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego. Listy i przemówienia, t. 1–2, wyd. Władysław Mickiewicz, Paryż 1877.

Zielińska Agnieszka, Ortodoksyjni heretyk. Myśl społeczno-religijna Andrzeja Towiańskiego, Kraków 2010.

Jerzy Fiećko Towiański i towianizm w listach Krasińskiego

Bagłajewski Arkadiusz, Poezja „trzeciej epoki”. O twórczości Zygmunta Krasińskiego w latach 1836–1843, Lublin 2009.

Baudouin de Courtenay Jan, Rzut oka na mesmeryzm czyli systemat wzajemnych wpływów i skutków: objaśniający teorię, praktykę magnetyzmu zwierzęcego, Warszawa 1820.

Czczot Katarzyna, Magnetyzm, Warszawa 2016, seria „Nowa Biblioteka Romantyczna”.

Fiećko Jerzy, Krasiński przeciw Mickiewiczowi. Najważniejszy spór romantyków, Poznań 2011.

Fiećko Jerzy, Rosja Krasińskiego. Rzecz o nieprzejednaniu, Poznań 2005.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „Święte awantury...”: orto- i heterodoksje Adama Mickiewicza, Warszawa 2014.

Kallenbach Józef, Towianizm na tle historycznym, Kraków 1926.

Krasiński Zygmunt, Dzieła zebrane. Nowe wydanie, red. Mirosław Strzyżewski, t. 1: Wiersze, oprac. Maciej Szargot, Toruń 2017.

Krasiński Zygmunt, Dzieła zebrane. Nowe wydanie, red. Mirosław Strzyżewski, t. 7: Pisma dyskursywne, oprac. Bartłomiej Kuczkowski, Toruń 2017.

- Kraśiński Zygmunt, Listy do Adama Sołtana, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1970.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do Augusta Cieszkowskiego, Edwarda Jaroszyńskiego, Bronisława Trentowskiego, t. 1–2, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1988.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do Delfiny Potockiej, t. 1–3, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1975.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do Konstantego Gaszyńskiego, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1971.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do różnych adresatów, t. 1–2, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1991.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do Stanisława Małachowskiego, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1979.
- Kubale Anna, Dramat bólu istnienia w listach Z. Kraśińskiego, Gdańsk 1997.
- Mickiewicz Adam, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798–1998, red. Zbigniew J. Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 16: Listy. Część trzecia 1842–1848, oprac. Maria Dernałowicz, Elżbieta Jaworska, Marta Zielińska, Warszawa 2004.
- Płonka-Syroka Bożena, Mesmeryzm: od astrologii do bioenergoterapii, Wrocław 1994.
- Płonka-Syroka Bożena, Recepcja doktryn medycznych przełomu XVIII i XIX wieku w polskich ośrodkach akademickich w latach 1784–1863, Wrocław 1990.
- Sekuła Aleksandra, Sylwetka ideowa Zygmunta Kraśińskiego. Dylematy i meandry polskiej myśli konserwatywnej, Warszawa 2015.
- Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1984.
- Siwicka Dorota, Ton i bicz. Mickiewicz wśród towiańczyków, Warszawa 1990.
- Słowacki Juliusz, Dzieła, red. Julian Krzyżanowski, t. 14: Listy do krewnych, przyjaciół i znajomych (1820–1849), oprac. Jerzy Pelc, Wrocław 1959.
- Sudolski Zbigniew, Kraśiński, Warszawa 1997.
- Szargot Maciej, Ziemia rozdziału – niebo połączenia. O lirykach Zygmunta Kraśińskiego, Katowice 2000.
- Szczeglacka Ewa, Romantyczny homo legens. Zygmunt Kraśiński jako czytelnik polskich poetów, Warszawa 2003.
- Szczeglacka-Pawłowska Ewa, Romantyzm „brulionowy”, Warszawa 2015.
- Szpotański Stanisław, Andrzej Towiański. Jego życie i nauka, Warszawa [1938].
- Tomaszewska Grażyna, Mickiewicz – Kraśiński. O wyobraźni utopijnej i katastroficznej, Gdańsk 2000.
- Towiański Andrzej, Wybór pism i nauk, wstęp i oprac. Stanisław Pigoń, Kraków 1922.
- Trentowski Bronisław, Demonomania czyli Nauka nadziemskiej mądrości w najnowszej postaci, Poznań 1844.
- Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Anna Rzepniewska-Kosińska 12 lipca 1842 roku – czy na pewno początek przemiany? Miejsce wiersza *Tak mi, Boże, dopomóż* w biografii duchowej Juliusza Słowackiego

Biblia to jest Księgi Starego y Nowego Testamentu, <http://www.madel.jezuici.pl/biblia/> (data dostępu 2.02.2022).

Brzozowski Jacek, Przychodniak Zbigniew, Wstęp, w: Juliusz Słowacki, Wiersze, wstęp i oprac. Jacek Brzozowski, Zbigniew Przychodniak, Wrocław 2017.

Całek Anita, Adam Mickiewicz – Juliusz Słowacki. Psychobiografia naukowa, Kraków 2012.

Całek Anita, Kryzys wieku średniego w życiu wielkich twórców, w: Pamięć. Osobowość. Osoba. Książka jubileuszowa dedykowana Profesor Annie Gałdowej, red. Aleksandra Tokarz, Kraków 2011.

Hahn Wiktor, O tzw. bluszczowatości Słowackiego, w: Pamiętnik zjazdu historycznoliterackiego im. J. Słowackiego we Lwowie, Lwów 1910.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Jaworski Romuald, Psychologiczna interpretacja fenomenu nawrócenia, „Studia Płockie” 2003, t. 31, s. 147–163.

Kalendarz życia i twórczości Juliusza Słowackiego, oprac. Eugeniusz Sawrymowicz, współpr. Stanisław Makowski, Zbigniew Sudolski, Wrocław 1960.

Kalinowska Maria, Grecki poemat Juliusza Słowackiego, w: tejże, Juliusza Słowackiego „Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu”. Głosy, Gdańsk 2011, s. 7–159.

Kleiner Juliusz, Juliusz Słowacki. Dzieje twórczości, t. 4: Poeta mistyk, wstęp i oprac. Jerzy Starnawski, Kraków 2003.

Kleiner Juliusz, Sztuka poetycka Słowackiego, „Pamiętnik Literacki” 1950, t. 39, s. 7–20.

Korespondencja Juliusza Słowackiego, t. 1, oprac. Eugeniusz Sawrymowicz, Wrocław 1962.

Kowalczyk Alina, „Genezis z Ducha” – czy na pewno rok 1844?, „Pamiętnik Literacki” 1990, z. 4, s. 209–215.

Krysowski Olaf, Towiański i towianizm w pismach Słowackiego. Apoteoza – rozczarowanie – krytyka, „Śląskie Studia Polonistyczne” 2012, t. 1/2, s. 171–189.

Kulesza Monika, „Homo dandys” a „homo meditans”. O przemianie duchowej Juliusza Słowackiego, „Język – Szkoła – Religia” 2019, t. 14, nr 1, s. 50–70.

Kułakowska Joanna, Formy modlitewne w twórczości Słowackiego. Od „Hymnu” do „Zachwycenia”, Kraków 1996.

Libera Leszek, Juliusza Słowackiego „Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu”, Poznań 1993.

Łepkowski Mateusz, Nie tylko malarstwo – aktualizacja w nowożytnej kulturze religijnej. Wybrane zagadnienia i problematyka badawcza, „Modus. Prace z Historii Sztuki” 2015, t. 15, s. 145–159.

Nowosielski Mirosław, Pojęcie i przyczyny powstawania kryzysu religijnego, „Studia Psychologica” 2012, nr 12 (2), s. 95–105.

Ossowski Janusz, Głos w dyskusji, w: Style zachowań romantycznych. Propozycje i dyskusje symposium. Warszawa 6–7 grudnia 1982 r., red. Maria Janion, Marta Zielińska, Warszawa 1986, s. 364–368.

Piwińska Marta, Juliusz Słowacki od duchów, Warszawa 1992.

Przybylski Ryszard, Podróż Juliusza Słowackiego na Wschód, Kraków 1982.

Rymkiewicz Jarosław Marek, Juliusz Słowacki pyta o godzinę, Warszawa 2014.

Rzepniewska Anna, Juliusz Słowacki - konstruktor przełomów we własnej twórczości. Znaki cezurowania w wierszu "Ostatnie wspomnienie. Do Laury", "Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo" 2021, nr 11(14), s. 125-139. <https://doi.org/10.32798/pflit.599>

Rzepniewska-Kosińska Anna, Słowacki apokryficzny? Twórcza lektura Biblii w wykonaniu przemienionego poety a status materii w myśli genezyjskiej, "Litteraria Copernicana" 2022, nr 1(41), s. 15-28. <https://doi.org/10.12775/LC.2022.002>

Saganiak Magdalena, Logos Słowackiego. Struktura myśli i tekstu, Warszawa 2021.

Sądy współczesnych o twórczości Słowackiego (1826–1862), zebra. i oprac. Bogdan Zakrzewski i in., Wrocław 1963.

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, wyd. 2, Warszawa 1984.

Słowacki Juliusz, Beniowski. Poema. Pięć pierwszych pieśni, oprac. Juliusz Kleiner, w: tegoż, Dzieła wszystkie, t. 5, red. Juliusz Kleiner, wyd. 2, Wrocław 1954.

Słowacki Juliusz, I porzuciwszy drogę światowych omamień...; Ostatnie wspomnienie. Do Laury; Tak mi, Boże, dopomóż; Ułamki, w: tegoż, Wiersze, wstęp i oprac. Jacek Brzozowski, Zbigniew Przychodniak, Wrocław 2017.

Soiński Borys Jacek, Nawrócenie religijne, w: Podstawowe zagadnienia psychologii religii, red. Stanisław Głaz, Kraków 2006, s. 387–420.

Treugutt Stefan, „Beniowski”. Kryzys indywidualizmu romantycznego, wyd. 2 popr., Warszawa 1999.

Urbański Stanisław, Etapy rozwoju życia duchowego, w: Teologia duchowości katolickiej, kom. nauk. Walerian Słomka i in., Lublin 1993, s. 263–305.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Zgorzelski Czesław, Liryka w pełni romantyczna. Studia i szkice o wierszach Słowackiego, Warszawa 1981.

Ziemia Kwiryna, „Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu” jako autobiograficzny poemat o kryzysie tożsamości, w: tejeż, Wyobrażenia a biografia. Młody Słowacki i ciągi dalsze, Gdańsk 2006, s. 165–321.

Ewa Szczegłacka-Pawłowska Skryptorium „towianistyczne” (w świetle edycji Dzieł Adama Mickiewicza)

Adam Mickiewicz. Proza artystyczna: opowiadania, szkice, fragmenty / Prose artistique: contess, essais, fragments, wstęp i oprac. Joanna Pietrzak-Thébault, Warszawa 2013.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „W ustach jest otwór duszy”. Szkice o romantykach i mistykach, Warszawa 2012.

Kraśiński Zygmunt, Listy do Delfiny Potockiej, t. 3, oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1975.

Mickiewicz Adam, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798-1998, red. Zbigniew Jerzy Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 13: Pisma towianistyczne. Przemówienia. Szkice filozoficzne, oprac. Zofia Trojanowiczowa, Warszawa 2001.

Mickiewicz Adam, Dzieła wszystkie, Wydanie Sejmowe, t. 11: Przemówienia, oprac. Stanisław Pigoń, Warszawa 1933.

Pigoń Stanisław, Komentarze, w: Adam Mickiewicz, Dzieła wszystkie, Wydanie Sejmowe, t. 11: Przemówienia, oprac. Stanisław Pigoń, Warszawa 1933.

Rok Mickiewiczowski: księga pamiątkowa wydana staraniem Kółka Mickiewiczowskiego we Lwowie, Lwów 1899.

Rutkowski Krzysztof, Braterstwo albo śmierć. Zabijanie Mickiewicza w Kole Sprawy Bożej, Gdańsk 1999.

Siwicka Dorota, Ton i bicz. Mickiewicz wśród towiańczyków, Warszawa 1990.

Szczeglińska Ewa, Romantyczny „homo legens”. Zygmunt Kraśiński jako czytelnik polskich poetów, Warszawa 2003.

Szczeglińska-Pawłowska Ewa, Czy wielka improwizacja może być manifestem towianistycznym? Uwagi Zygmunta Kraśińskiego o „Dziadów części III”, w: Rozmowy o „Dziadach”, red. Bernadetta Kuczera-Chachulska, Maria Prussak, Warszawa 2005.

Szczeglińska-Pawłowska Ewa, „Niewidoczny” autograf nr 84 z dwuwierszem [Jak drzewo przed wydaniem owocu] i [Dans l'homme de Dieu], „Pamiętnik Literacki” 2013, z. 2.

Szczeglińska-Pawłowska Ewa, Romantyzm „brulionowy”, Warszawa 2015.

Trojanowiczowa Zofia, Informacje edytorskie, w: Adam Mickiewicz, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798–1998, red. Zbigniew Jerzy Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 13: Pisma towianistyczne. Przemówienia. Szkice filozoficzne, oprac. Zofia Trojanowiczowa, Warszawa 2001, s. 516.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Współdział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego. Listy i przemówienia, t. 1, Paryż 1877.

Zakrzewski Bogdan, Teksty towianistyczne Mickiewicza: z Archiwum Zmartwychwstańców (1), „Pamiętnik Literacki” 1996, nr 87, s. 193–198.

Joanna Stocka **„Strzeżcie się pilnie fałszywych proroków” – o postrzeganiu towianizmu przez Stefana Witwickiego**

Baraszkowski, „Pszonka” 1844, oddz. 6, półark. 8, s. 32.

Fałszywi prorocy i ich uczniowie, „Dziennik Narodowy” 1844, nr 157 z 13 kwietnia, s. 629–632.

Jokiel Irena, Przestrzeń „mateľnika” w „Panu Tadeuszu” Mickiewicza, „Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza” 1995, nr 30, s. 85–100.

Kawyn Stefan, Mickiewicz w oczach swoich współczesnych. Studia i szkice, Kraków 1967.

Listy do Adama Mickiewicza, t. 5, red. Elżbieta Jaworska, Maria Prussak, Warszawa 2014.

Mickiewicz Adam, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798–1998, red. Zbigniew J. Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 14: Listy. Część pierwsza 1815–1829, oprac. Maria Dernałowicz, Elżbieta Jaworska, Marta Zielińska, Warszawa 1998.

Mickiewicz Adam, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798–1998, red. Zbigniew J. Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 15: Listy. Część druga 1830–1841, oprac. Maria Dernałowicz, Elżbieta Jaworska, Marta Zielińska, Warszawa 2003.

Pigoń Stanisław, Z listów Stefana Witwickiego, „Ruch Literacki” 1931, R. 6, nr 4, s. 114–117.

Podgórski Wojciech Jerzy, Stefan Witwicki (13.IX.1801–19.IV.1847). Zarys monograficzny, t. 1–2, Warszawa 1988.

Sokołowski Mikołaj, Stefan Witwicki – życie i dzieło, w: Stefan Witwicki, Edmund, oprac. Halina Krukowska, Jarosław Ławski, Białystok 2015, s. 15–50.

Witwicki Stefan, Listy Stefana Witwickiego do Józefa Bohdana Zaleskiego, wyd. Dionizy Zaleski, Lwów 1901.

Witwicki Stefan, Towiańszczyzna, w: tegoż, Zbiór pism pomniejszych, t. 2, Lipsk 1878, s. 60–102.

Witwicki Stefan, Towiańszczyzna wystawiona i aneksami objaśniona, Paryż 1844.

Zaleski Józef Bohdan, Adam Mickiewicz podczas pisania i drukowania „Pana Tadeusza”: list do syna Adama, Paryż 1875.

Inga Walc **Ofiary brata Chodźki. Udział Aleksandra Chodźki w Kole Sprawy Bożej**

ŹRÓDŁA RĘKOPIŚMIENNE

Archiwa Collège de France

Teczka personalna Aleksandra Chodźki, Archiwa Collège de France, sygn. G IV.C 42A.

Biblioteka Polska w Paryżu, Muzeum Adama Mickiewicza

BPP MAM 88 Oświadczenie w dzień św. Andrzeja/ podpisy: A. Chodźko.

BPP MAM 90 kopia ręką A. Chodźki/ zakomunikowane przez brata Adama...

BPP MAM 91 kopia ręką A. Chodźki/ zapasem Sprawy jest pamięć duchowa...

BPP MAM 92 kopia ręką A. Chodźki/ Mistrz zesłał nam przez siostrę Marię...

BPP MAM 93 kopia ręką A. Chodźki/ zaniedbanie A.M. (słowa udzielone Kołu).

BPP MAM 94 kopia ręką A. Chodźki/ Zbawiciel na ostatniej...

BPP MAM 95 kopia ręką A. Chodźki/ Pan dał nam słowo już...

BPP MAM 96 kopia ręką A. Chodźki/ spowiedź/ 5 części/.

BPP MAM 97 kopia ręką A. Chodźki/ rachunki z życia naszego...

BPP MAM 98 kopia ręką A. Chodźki/ każdy z nas powinien pracować...

BPP MAM 101 kopia ręką A. Chodźki/ zawezwani są stróże.../.

BPP MAM 104 kopia ręką A. Chodźki/ z woli bożej.../.

BPP MAM 383 Projekt odpowiedzi Aleksandra na list brata, ręką Adama Mickiewicza.

BPP MAM 504 Aleksander Chodźków, Listów 21, k. 38.

BPP MAM 678 A. Towiański listów 115, k. 223 / nr 22, nr 36 na zapytanie brata A. Chodźki.

BPP MAM 828 sprawa A. Towiańskiego nr 6/ bracie Aleksandrze.

BPP MAM 833 kopia ręką A. Chodźki/ A. Towiański/ Wielki peryod.

BPP MAM 848 listy do A. Towiańskiego od.../ Michał, Maria Chodźkowie.

BPP MAM 851 Aleksander Chodźko, notatki i zapiski do dziennika 1843–1884 stron 651, 7 teczek.

BPP MAM 852 Aleksander Chodźko, 4 teczek/ tekst francuski adresu do cara, akt braci przeciw Guttowi, kopia pism A.T. notatnik z kopiami pism A.T. i A.M.

BPP MAM 1030 Aleksander Chodźko papiery rozmaite/ 7 teczek.

Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk

Chodźko Aleksander listy do Leonarda Niedźwiedzkiego, w: Listy od Chodźko Aleksandra 1843–1889; sygn. BK 02403; sygn. Mf.1246 Biblioteka Kórnicka PAN.

Biblioteka Narodowa w Warszawie

Archiwum Jundziłłów, akc. 17740.

OPRACOWANIA I ŹRÓDŁA DRUKOWANE

Chelkowski Peter, Hosayn B. 'Ali III. The passion (Ta'zia) of Hosayn, <https://www.iranicaonline.org/articles/hosayn-b-ali-iii> (data dostępu 29.06.2022).

Chodźko Aleksander, List do dyrektora Biblioteki Polskiej w Paryżu z 15 maja 1868, „Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu” 1869, s. 386–391.

Chodźko Alexandre, Specimens of the popular poetry of Persia, as found in the adventures and improvisations of Kurroglou the bandit-minstrel of northern Persia; and in the songs of the people inhabiting the shores of the Caspian sea. Orally collected and translated, with philological and historical notes, London 1842.

Chodźko Alexandre, L'Industrie séricole en Perse, „Revue de l'Orient” 1843, t. 1, z. 1, s. 326–333.

Fizszman Samuel, Archiwalia mickiewiczowskie, Wrocław 1962.

- Fiszman Samuel, Mickiewicz Adam w pamiętniku i korespondencji Aleksandra Turgieniewa, „Pamiętnik Literacki” 1956, nr 47 (zeszyt specjalny), s. 396–416.
- Genevray Françoise, «Quoi, vous n’avez pas lu Kourroglou! Une traduction de George Sand, présentation et choix d’extraits», <https://www.larevuedesressources.org/quoi-vous-n-avez-pas-lu-kourroglou,663.html> (data dostępu 29.06.2022).
- Goszczyński Seweryn, Dziennik Sprawy Bożej, t. 1–2, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984.
- Kallenbach Józef, Towianizm na tle historycznym, Kraków 1926.
- Kijas Artur, Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku, Warszawa–Poznań 2000.
- Kilka aktów i dokumentów odnoszących się do działalności Andrzeja Towiańskiego, t. 1–2, Rzym 1899.
- Komierowski Józef, Moje stosunki z Towiańskim i towiańczykami, Paryż 1856.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do A. Cieszkowskiego, E. Jaroszyńskiego, B. Trentowskiego, t. 1–2, zebrał, oprac. i wstępem poprzedził Zbigniew Sudolski, Warszawa 1988.
- Kraśiński Zygmunt, Listy do Delfiny Potockiej, t. 3, zebrał, oprac. i wstępem poprzedził Zbigniew Sudolski, Warszawa 1975.
- Księga pamiątkowa na uczczenie setnej rocznicy urodzin Adama Mickiewicza (1798–1898), Kraków–Petersburg–Warszawa 1898–1899.
- Léger Louis, Biographie d’Alexandre Chodźko, „Revue encyclopédique: recueil documentaire universel et illustré”, Paris 1892, s. 491.
- Listy do Adama Mickiewicza, t. 1–5, red. Elżbieta Jaworska, Maria Prussak, Warszawa 2014.
- Makowiecka Zofia, Kronika życia i twórczości Mickiewicza. Mickiewicz w Collège de France październik 1840 – maj 1844, Warszawa 1968.
- Makowiecka Zofia, Kronika życia i twórczości Mickiewicza. Brat Adam. Maj 1844 – grudzień 1847, Warszawa 1973.
- Meaux Lorraine de, La Russie et la tentation de l’Orient, Paris 2010.
- Mickiewicz Adam, Dzieła, Wydanie Rocznicowe 1798–1998, red. Zbigniew J. Nowak, Zofia Stefanowska, Czesław Zgorzelski, t. 16: Listy, oprac. Maria Dernałowicz, Elżbieta Jaworska, Marta Zielińska, Warszawa 2004.
- Mickiewicz Adam, Listy i przemówienia Adama Mickiewicza, Paryż 1877.
- Mickiewicz Władysław, Wczoraj, „Tygodnik Ilustrowany” 1914, nr 12, 21 marca.
- Mickiewicz Władysław, Żywot Adama Mickiewicza, t. 1–4, Poznań 1890–1895.
- Odrowąż-Pieniążek Janusz, A. Chodźko, Listy do Adama Mickiewicza, „Pamiętnik Literacki” 1962, R. 53, z. 3, s. 253–294.
- Pigoń Stanisław, Z listów Witwickiego, „Ruch Literacki” 1931, R. 6, z. 4, s. 114–117.

Rutkowski Krzysztof, *Braterstwo albo śmierć. Zabijanie Mickiewicza w Kole Sprawy Bożej*, Warszawa 1988.

Sikora Adam, *Towiański i rozterki romantyzmu*, Warszawa 1984.

Szpotkański Stanisław, *Adam Mickiewicz i jego epoka*, t. 1–3, Warszawa–Kraków 1921.

Szpotkański Stanisław, *Andrzej Towiański, jego życie i nauka*, Warszawa 1929.

Walc Inga, *Kourroglou ou l'histoire de l'impossible traduction en français de l'épopée du bandit persan*, „*Annales de l'Académie des Sciences Polonaise*”, Warszawa 2014.

Wellisz Leopold, *Une amitié polono-suisse: Adam Mickiewicz, Juste et Caroline Olivier et l'épisode Lèbre-Towianski*, Lozanna 1942.

Wilks Judith M., *Aspects of the Köroglu Desta: Chodźko and beyond*, Chicago 1995.

Witkowska Alina, *Cześć i skandale. O emigracyjnym doświadczeniu Polaków*, Gdańsk 1997.

Współdział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego: listy i przemówienia, t. 1–2, Paryż 1877.

Karol Samsel Andrzej Towiański jako figura Norwidowskiej twórczości

Baykowski Karol, *Znad grobu*, Kraków 1891.

Dambek Zofia, *Ludwik i Cyprian Norwidowie w latach 1847–1848 (w świetle nieznanymi źródeł)*, „*Studia Norwidiana*” 2009–2010, nr 27–28.

Fert Józef, *Norwid wobec towianizmu*, „*Zeszyty Naukowo-Teologiczne CR*” 2000, nr 6.

Fieguth Rolf, „*Nie znałem was – Żydy*”. Powstanie judejskie i postać Barchoba w „*Quidamie*” Norwida, w: „*Quidam*”. *Studia o poemacie*, red. Piotr Chlebowski, Lublin 2011.

Grzędzińska Maria, *Symbolika „Zwolona”*, „*Pamiętnik Literacki*” 1968, nr 4.

Kalinowski Daniel, „*Mag jest Żyd*”. O Mistrzu Jazonie w „*Quidamie*” Cypriana Norwida, w: „*Quidam*”. *Studia o poemacie*, red. Piotr Chlebowski, Lublin 2011.

[Komierowski Józef], *Moje stosunki z Towiańskim i towiańczykami*, Paryż 1856.

Makowiecki Tadeusz, *Norwid a rok 1848*, „*Pamiętnik Literacki*” 1952, nr 40.

Molier, *Mieszczanin szlachcicem. Komedia w pięciu aktach z baletem*, tłum. i oprac. Tadeusz Żeleński (Boy), BN II 10, Lwów 1937.

Norwid Cyprian, *Do A. M.*, w: tegoż, *Pisma wszystkie*, zebrał, tekst ustalił, wstępem i uwagami krytycznymi opatrzył Juliusz Wiktor Gomulicki, t. 3: *Poematy*, Warszawa 1971.

Norwid Cyprian, *Do Jana Skrzyneckiego*, Rzym, Via Felice, 15 kwietnia 1848, w: tegoż, *Pisma wszystkie*, zebrał, tekst ustalił, wstępem i uwagami krytycznymi opatrzył Juliusz Wiktor Gomulicki, t. 8: *Listy 1839–1861*, Warszawa 1971.

Norwid Cyprian, Do Józefa Bohdana Zaleskiego, Środa, 9/2 1848 Rzym, w: tegoż, Pisma wszystkie, zebrał, tekst ustalił, wstępem i uwagami krytycznymi opatrzył Juliusz Wiktor Gomulicki, t. 8: Listy 1839–1861, Warszawa 1971.

Norwid Cyprian, Zwolon, w: tegoż, Pisma wszystkie, zebrał, tekst ustalił, wstępem i uwagami krytycznymi opatrzył Juliusz Wiktor Gomulicki, t. 4: Dramaty. Część pierwsza, Warszawa 1971.

Pigoń Stanisław, Krasiński w „Zwolonie” Norwida, Warszawa 1937 (odbitka z „Myśli Narodowej”).

Samsel Karol, Cyprian Norwid i Mikołaj Gogol. W poszukiwaniu „tertium comparationis”, w: tegoż, Inwalida intencji. Studia o Norwidzie, Warszawa 2017.

Sawicki Stefan, Czy Norwid wierzył w zbawienie powszechne?, w: tegoż, Wartość – sacrum – Norwid. Studia i szkice aksjologiczno-literackie, t. 3, Lublin 2017.

Słowacki Juliusz, Beniowski, w: tegoż, Dzieła wybrane, wyb. i przedm. Marian Bizan, Paweł Hertz, t. 1: Wiersze i poematy, Warszawa 2009.

Stelmaszczyk-Świontek Barbara, O poezji Bohdana Zaleskiego z lat emigracji. Tradycja sentymentalna w romantyzmie polskim, „Pamiętnik Literacki” 1981, nr 3.

Stochmal-Lewandowska Małgorzata, Brat Jan, czyli współudział generała Jana Skrzyneckiego w sprawie Andrzeja Towiańskiego, „Prace Literackie” 2007, t. 47.

Trojanowiczowa Zofia, Dambek Zofia przy współudziale Jolanty Czarnomorskiej, Kalendarz życia i twórczości Norwida, t. 1: 1821–1860, Poznań 2007.

Jakub Pyda **Towianizm – kreacja legendy**

Barthes Roland, Mit dzisiaj, tłum. Wanda Błońska, „Poezja” 1967, nr 11, s. 52–70.

Boy-Żeleński Tadeusz, Sfinx towianizmu, w: tegoż, Bronzownicy, Warszawa 1930, s. 98–116.

Chmielowski Piotr, Filozoficzne poglądy Mickiewicza (Odbitka z „Przeglądu Filozoficznego”), Warszawa 1899.

Chmielowski Piotr, Towiański i Mickiewicz (Współudział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego: listy i przemówienia 2 tomy 1877), „Ateneum” 1879, t. 1, s. 23–58.

Fabianowski Andrzej, Romantycy: wariacje biograficzne, Warszawa 2023.

Foucault Michel, Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych, tłum. Tadeusz Komendant, Gdańsk 2007.

Freud Sigmund, Niesamowite, w: tegoż, Pisma psychologiczne, tłum. Roman Reszke, Warszawa 1997, s. 233–262

Geertz Clifford, Dzieło i życie. Antropolog jako autor, tłum. Ewa Dżurak, Sławomir Sikora, Warszawa 2000.

Geertz Clifford, Interpretacja kultur. Wybrane eseje, tłum. Maria M. Piechaczek, Kraków 2005.

Gąsiorowska Zofia, Służba narodowa w Sprawie Andrzeja Towiańskiego, Kraków 1918.

Goszczyński Seweryn, Dziennik Sprawy Bożej, t. 1, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984.

Górski Konrad, Mickiewicz – Towiański, Warszawa 1986.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Czy Mickiewicz „dał wiarę” Towiańskiemu?, „Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza” 2000, nr 35, s. 83–98.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „Święte awantury...”: orto- i heterodoksje Adama Mickiewicza, Warszawa 2014.

Janion Maria, Niesamowita Słowiańszczyzna: fantazmaty literatury, Kraków 2006.

Janion Maria, Prace wybrane, t. 5: Biografie romantyczne, red. Małgorzata Czermińska, Kraków 2002.

Janion Maria, Projekt krytyki fantazmatycznej. Szkice o egzystencjach ludzi i duchów, Warszawa 1991.

Janion Maria, Wampir: biografia symboliczna, Gdańsk 2002.

Janion Maria, Zmierzch paradygmatu, w: tejże, „Czy będziesz wiedział, co przeżyłeś”, Warszawa 1996, s. 5–24.

Kobylińska-Dehe Ewa, Tylko obcy może nas uratować: Freud i Niesamowite, „WunderBlock. Psychoanaliza i Filozofia” 2022, nr 1, s. 5–29.

Kraśiński Zygmunt, List do Stanisława Egberta Koźmiana z 10 kwietnia 1849 roku, w: tegoż, Listy do Koźmianów, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1977.

Libera Zdzisław, Zofia Szmydtowa (22 kwietnia 1893–3 marca 1977) [nekrolog], „Pamiętnik Literacki” 1977, nr 4, s. 439–449.

Mazurkiewicz Jan, Andrzej Towiański. Studium psychologiczne, wyd. 2, Łódź 1904.

Nietzsche Friedrich, Jutrzenka. Myśli o przesądach moralnych, tłum. Stanisław Wyrzykowski, Kraków 1907.

Pieróg Stanisław, Towianizm, w: Słownik literatury polskiej XIX wieku, red. Jan Bachórz, Alina Kowalczykova, Wrocław–Warszawa–Kraków 1995, s. 947–950.

Pigoń Stanisław, Wstęp, w: Andrzej Towiański, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Kraków 1922.

Pigoń Stanisław, Adoracja Towiańskiego, „Przegląd Współczesny” 1926, nr 46.

Piwińska Marta, Legenda romantyczna i szydery, Warszawa 1973.

Plata Tomasz, Pośmiertne życie romantyzmu, Warszawa 2017.

Problemy socjologii literatury, red. Janusz Sławiński, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1971.

Rosiek Stanisław, Legenda, w: Słownik literatury XIX wieku, red. Jan Bachórz, Alina Kowalczykova, Wrocław–Warszawa–Kraków 1995, s. 468–473.

Ruszkowski Janusz, Adam Mickiewicz i ostatnia krucjata. Studium romantycznego millenaryzmu, Wrocław 1996.

Rutkowski Krzysztof, Braterstwo albo śmierć. Zabijanie Mickiewicza w Kole Sprawy Bożej, Gdańsk 1999.

Rutkowski Krzysztof, *Mistrz. Widowisko*, Gdańsk 1996.

Rutkowski Krzysztof, *Przeciw (w) literaturze. Esej o „poezji czynnej” Mirona Białoszewskiego i Edwarda Stachury*, Bydgoszcz 1987

Rutkowski Krzysztof, *Stos dla Adama albo kacerze i kapłani. Studium w czternastu odstępach o sporze zmartwychwstańców z towiańczykami*, Warszawa 1994.

Rutkowski Krzysztof, *Xiężniczka. Miejsce Ksawery Deybel w rodzinie Mickiewiczów*, Lublin 1998.

Rymkiewicz Jarosław Marek, *Juliusz Słowacki pyta o godzinę*, Warszawa 2004.

Samsel Karol, *Próba mitobiografii literackiej*, „Teatr” 2022, nr 1, <https://teatr-pismo.pl/17418-proba-mitobiografii-literackiej/> (data dostępu 4.10.2022).

Sartre Jean-Paul, *Wyobrażenie. Fenomenologiczna psychologia wyobraźni*, tłum. Paweł Beylin, Warszawa 2012.

Sikora Adam, *Towiański i rozterki romantyzmu*, Warszawa 1984.

Skrzypek Leszek, *Legenda Mistrza Andrzeja. Fenomen towianizmu w latach 1841–1878*, praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zbigniewa Przychodniaka, UAM, Poznań 2009.

Sudolski Zbigniew, *Kronika towianizmu*, w: Seweryn Goszczyński, *Dziennik Sprawy Bożej*, t. 1, oprac. i wstęp Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984, s. 5–21.

Trentowski Bronisław, *Demonomania, czyli nauka nieziemskiej mądrości w najnowszej postaci*, Poznań 1844.

Ulicka Danuta, *Siła komentarza*, w: *Siła komentarza. Romantyzmy literaturoznawców*, red. Jerzy Borowczyk, Wojciech Hamerski, Piotr Śniedziwski, Poznań 2011, s. 13–26.

Witkowska Alina, *Towiańczycy*, Warszawa 1989.

Witwicki Stefan, *Towiańszczyzna wystawiona i aneksami objaśniona*, Paryż 1844.

Ziomek Jerzy, Marta Piwińska, „Legenda romantyczna i szyderycy” (Warszawa 1973). Państwowy Instytut Wydawniczy, ss. 454, 2 nlb. „Historia i Teoria Literatury”. Studia. Komitet Redakcyjny: Alina Brodzka, Maria Janion (redaktor naczelny), Julian Krzyżanowski, Aniela Piorunowa (sekretarz Redakcji), Zofia Szmydtowa, Kazimierz Wyka, Stefan Żółkiewski („Historia Literatury”). [T.] 33. Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk [recenzja], „Pamiętnik Literacki” 1974, nr 1(65), s. 320–328.

Marlis Lami *Turyńskie wydanie pism Andrzeja Towiańskiego – dzieło zbiorowe?*

Baykowski Karol, *Znad grobu*, I. Spowiedź, II. Wyjątki z listów, Kraków 1891.

Begey Attilio, *U źródła. Wspomnienia o Andrzeju Towiańskim*, red. Stanisław Pigoń, Kraków 1929.

Bersano Begey Maria, *Vita e Pensiero di Andrea Towiański (1799–1878)*, Milano 1918.

Canonico Tancredi, *Andrzej Towiański, Traduction de l’Italien*, Turin 1897.

Canonico Tancredi, *Testimonianze degli Italiani su Andrea Towianski*, Roma 1903.

Colloqui col figlio Adamo e frammenti d'altri colloqui, trad. Attilio Begey, Torino 1921.

Goszczyński Seweryn, Dziennik Sprawy Bożej, t. 1–2, wstęp i oprac. Zbigniew Sudolski, Warszawa 1984.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „Święte awantury...”: orto- i heterodoksje Adama Mickiewicza, Warszawa 2014.

Lami Marlis, Andrzej Towiański (1799–1878). Ein religiöser Reformator im europäischen Kontext seiner Zeit (= Wiener Forum für Theologie und Religionswissenschaft, red. Ednan Aslan, Karl Baier, Christian Danz, Band 019), Göttingen 2019. <https://doi.org/10.14220/9783737010481>

Pisma Andrzeja Towiańskiego, t. 1–3, wyd. Karol Baykowski, Stanisław Falkowski, Turyn 1882.

Różycki Karol, Biesiada z bratem Karolem na górze Etzel, Paris 1845.

Różycki Karol, Do Rodaków. Tułacz kończący Tułactwo, Paryż 1863.

Różycki Karol, Duński, Prêtre zélé et zélé serviteur de l'oeuvre de dieu, Paris 1857.

Różycki Karol, Le Salut de la Pologne, Paris 1864.

Semenenko Pierre, Towiański et sa doctrine jugés par l'enseignement de l'Église, Paris 1850.

Sokołowski Mikołaj, Adwokat diabła Attilio Begey, Warszawa 2012.

Sokołowski Mikołaj, Canonico. Antologia, Warszawa 2016.

Sokołowski Mikołaj, La traduzioni polacche dei testi towianisti italiani: un caso di doppia traduzione oppure un caso di ritraduzione della terminologia towianista?, „Kwartalnik Neofilologiczny” 2015, t. 62, nr 2, s. 151–160.

Towiański Andrzej, Biesiada z bratem Karolem na górze Etzel, Paris 1845.

Towiański Andrzej, Pisma wybrane, t. 1–2, wyb., układ i przyp. Andrzej Baumfeld (Boleski), Kraków 1920.

Towiański Andrzej, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Kraków 1925 (Biblioteka Narodowa, t. 8; reprint 2004).

Weber Max, Wirtschaft und Gesellschaft. Grundriss der verstehenden Soziologie, red. Johannes Winckelmann, wyd. 5, Tübingen 2002.

Zussini Alessandro, Andrzej Towiański, Un riformatore polacco in Italia, Bologna 1970.

Zussini Alessandro, Tancredi Canonico (1828–1908), Il riformismo religioso di un presidente del senato, Urbino 2003.

Giulio Dalla Grana **From Mazzini to Towiański: Affinities and Divergences of a Religious Revolution**

Archiwum Biblioteki Jagiellońskiej, Kraków, Poland

101/55: Notatki Towiańczyków. Treści rozmów z Andrzejem Towiańskim. Kopie jego listów, listów braci i sióstr

10893 III: Pisma, przemówienia, listy, noty itp. Andrzeja Towiańskiego

Biblioteca Reale, Turin, Italy, Archivio Begey

F3: Atti e documenti dell'Opera

F47: Carte Forni

F76: Materiale biografico

Ajres, Alessandro, Giovanni Battista Scovazzi, mazziniano e towianista, Torino 2017.

Begey, Attilio, Delle relazioni di S. E. Tancredi Canonico con Andrea Towiański, Torino 1912.

Begey, Attilio [Attilio], André Towiański et Israël. Actes et documents (1842-1864). Avec une lettre de Ladislas Mickiewicz à l'auteur, Rome 1912.

Bersano Begey, Maria, Vita e pensiero di Andrea Towiański (1799-1878), pref. by Giovanni Amendola, Milano 1918.

Canonico, Tancredi, Andrea Towiański, Roma 1895.

Canonico, Tancredi, I tempi attuali e la missione di Andrea Towiański. Lettura fatta il 20 marzo 1866, Torino 1866.

Canonico, Tancredi, Testimonianze di Italiani su Andrea Towiański, Roma 1903.

Dalla Grana, Giulio, Esoteric Resonances in Andrzej Towiański's Thought, "The Polish Review" 2020, Vol. 65 (4), pp. 3-22. <https://doi.org/10.5406/polishreview.65.4.0003>

Duker, Abraham G., The Mystery of the Jews in Mickiewicz's Towianist Lectures on Slav Literature, "The Polish Review" 1962, Vol. 7 (3), pp. 40-66.

Lami, Marlis, Andrzej Towiański (1799-1878). Ein religiöser Reformator im europäischen Kontext seiner Zeit, Wien 2019. <https://doi.org/10.14220/978373737010481>

Lewak, Adam, Giuseppe Mazzini e l'emigrazione polacca, "Il Risorgimento Italiano" 1924, Vol. 17 (2), pp. 1-143.

Lubac, Henri de, La postérité spirituelle de Joachim de Flore, 2 vols., Paris 1981.

Marchi, Vittore, Ricostruzione della filosofia religiosa di Mazzini, Camerino 1911.

Mazzini, Giuseppe, A Pio IX. Pontefice massimo, Parigi 1847.

Mazzini, Giuseppe, Ai giovani. Ricordi, Firenze 1848.

Mazzini, Giuseppe, Doveri dell'uomo, Londra 1860.

Mazzini, Giuseppe, La santa alleanza dei popoli, Torino 1849.

[Mazzini, Giuseppe,] Lettres de Joseph Mazzini a Daniel Stern (1864-1872). Avec une Lettre autobiographiée, Paris 1873.

[Mazzini, Giuseppe,] Pio IX. Lettera di Giuseppe Mazzini al clero italiano, Torino 1850.

Mazzini, Giuseppe, Scritti editi ed inediti di Giuseppe Mazzini, 106 vols., Imola 1939.

Mazzini, Giuseppe, Zibaldone pisano, ed. by Renato Carmignani, Pisa 1955.

Mazzini, Joseph [Giuseppe], *Life and Writings of Joseph Mazzini*, 6 vols., London 1891.

Mickiewicz, Adam, *L'Église officielle et le messianisme*, Paris 1845.

Mickiewicz, Ladislav [Władysław], *Mémorial de la Légion Polonaise de 1848*, 3 vols., Paris 1877.

Mickiewicz, Władysław, *Żywot Adama Mickiewicza*, Vol. 4, Poznań 1895.

Pigoń, Stanisław, *Z epoki Mickiewicza. Studja i szkice*, Lwów 1922.

Rosa, Bianca, *Gli appunti manoscritti di Giuseppe Mazzini*, Torino 1977.

[Różycki, Karol,] *Powody dla których amnestya przyjętą być nie może przedstawione przez część emigracyi polskiej jego Cesarskiej Mosci Alexandrowi II*, Paryż 1857.

Salvemini, Gaetano, *Mazzini*, Catania 1915.

Sarti, Roland, *Mazzini. A Life for the Religion of Politics*, Westport-London 1997.

Semenenko, Pierre [Piotr], *Towiański et sa doctrine. Jugés par l'enseignement de l'Église*, Paris 1850.

Semenenko, Piotr CR, *Listy*, Vol. 7: 1842-1845, ed. by Tadeusz Kaszuba, Rzym 2001.

Sikora, Adam, *Posłannicy słowa. Hoene-Wroński, Towiański, Mickiewicz*, Warszawa 1967.

Sullam, Simon Levis, *Giuseppe Mazzini and the Origins of Fascism*, London 2015.
<https://doi.org/10.1057/9781137514592>

Szpotkański, Stanisław, *Andrzej Towiański. Jego życie i nauka*, Warszawa 1938.

Talmon, Jacob L., *Political Messianism. The Romantic Phase*, London 1960.

Towiański, André [Andrzej], *Fragments. Pages de christianisme vivant*, Turin 1903.

[Towiański, Andrzej,] *Banquet du 17 janvier 1841*, Paris [1844].

[Towiański, Andrzej,] *Pisma Andrzeja Towiańskiego*, 3 vols., ed. by Karol Baykowski, Stanisław Falkowski, Turyn 1882.

Towiański, Andrzej, *Wybór pism i nauk*, ed. by Stanisław Pigoń, Wrocław 2004.

[Towiański, Andrzej, Mickiewicz, Adam,] *Współdział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego. Listy i przemówienia*, 2 vols., Paryż 1877.

Tylusińska-Kowalska, Anna, *I profeti della patria. Mazzini, Tommaseo, Mickiewicz e Towiański: affinità di programmi e solidarietà nell'azione*, in: *Atti dell'Accademia Polacca*, Vol. 1: 2009-2010, ed. by Leszek Kuk, Roma 2012, pp. 84-97.

Walicki, Andrzej, *The Conceptions of Nation in the Polish Romantic Messianism, "Dialectics and Humanism"* 1975, Vol. 2 (1), pp. 103-119. <https://doi.org/10.5840/dialecticshumanism19752158>

Walicki, Andrzej, *Philosophy and Romantic Nationalism. The Case of Poland*, Oxford 1982.

Zussini, Alessandro, *Andrzej Towiański. Un riformatore polacco in Italia*, Bologna 1970.

Olga Płaszczewska **Idealy towianizmu w życiowej praktyce – Umberto Zanotti Bianco (1889–1963)**

Apeciti Ennio, Orione, Luigi Giovanni, santo, w: Dizionario biografico degli italiani, t. 79 (2013), online, https://www.treccani.it/enciclopedia/orione-luigi-giovanni-santo_%28Dizionario-Biografico%29/ (data dostępu 30.05.2019).

Begey Attilio, U źródła. Wspomnienia o Andrzeju Towiańskim, Kraków 1929 (nadbitka z „Przeglądu Współczesnego” nr 68).

Biernacka-Licznar Katarzyna, Antonio Fogazzaro i jego epoka, Toruń 2009.

D’Acandia Giorgio (Umberto Zanotti Bianco), La Quistione polacca. Raccolta di documenti con Introduzione storica, traduzione di Oretta Ridolfi, e memoria geografica del Prof. Giuseppe Ricchieri (sotto gli auspici del Comitato Milanese Pro Polonia), Catania 1916.

Galante Garrone Alessandro, Prefazione, w: Umberto Zanotti Bianco, Carteggio 1906–1918, red. Valeriana Carinci, Roma–Bari 1987.

Gierowski Józef Andrzej, Historia Włoch, Wrocław–Warszawa–Kraków 1999.

Grassi Orsini Fabio, Introduzione, w: Umberto Zanotti Bianco, La mia Roma. Diario 1943–1944, red. Cinzia Cassani, wstęp Fabio Grassi Orsini, Manduria–Bari–Roma 2011.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Kucharczyk Grzegorz, Pierwszy Holocaust XX wieku, Warszawa 2004.

Morace Aldo Maria, Prefazione, w: Umberto Zanotti Bianco, Tra la perduta gente, Nuoro–Soveria Manelli 2006.

Mores Francesco, Semeria, Giovanni, w: Dizionario biografico degli italiani, t. 91 (2018), online, [https://www.treccani.it/enciclopedia/giovanni-semeria_\(Dizionario-Biografico\)](https://www.treccani.it/enciclopedia/giovanni-semeria_(Dizionario-Biografico)) (data dostępu 11.09.2021).

Piętka Bohdan, Rzeź Ormian – pierwsze ludobójstwo XX wieku?, (14 maja 2015), <https://histmag.org/Rzez-Ormian-pierwsze-ludobojstwo-XX-wieku-11087> (data dostępu 27.09.2021).

Płaszczewska Olga, Giorgio D’Acandia i włoscy polonofile, „Ruch Literacki” 2021, R. 62, nr 5(368), s. 737–757.

Raponi Nicola, Ispirazione ideale e sensibilità religiosa fra esponenti del liberalismo italiano del XX secolo, w: I liberali italiani. Dall’antifascismo alla Repubblica, t. 1, red. Fabio Grassi Orsini, Gerardo Nicolosi, Soveria Manelli 2008.

Raponi Nicola, Ispirazione ideale e sensibilità religiosa fra esponenti del liberalismo italiano del XX secolo, „L’Occidentale. Orientamento Quotidiano”, 3 novembre 2006, <https://www.loccidentale.it/articoli/279/ispirazione-ideale-e-sensibilita-religiosa-fra-esponenti-del-liberalismo-italiano-del> (data dostępu 30.05.2019).

Rembek Stanisław, Dzieła zebrane, t. 3, red. Maciej Urbanowski, Warszawa 2021.

Russo Giovanni, Un “santo laico” per il Sud Italia. Una biografia di Umberto Zanotti-Bianco, „Corriere della Sera”, 31.01.2011, https://web.archive.org/web/20110202024828/http://www.corriere.it/cultura/11_gennaio_29/elze

viro-russo-santo-laico-sud-italia_8780bcee-2d15-11e0-becd-00144f02aabc.shtml (data dostępu 1.02.2019).

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1969.

Siwicka Dorota, Ton i bicz. Mickiewicz wśród towiańczyków, Wrocław–Warszawa–Kraków 1990.

Sokołowski Mikołaj, Adwokat diabła Attilio Begey, Warszawa 2012.

Torraca Jolanda, Umberto Zanotti Bianco, „Nuova Antologia”, gennaio – aprile 1953, vol. 457.

Towiański Andrzej, Wybór pism i nauk, oprac. Stanisław Pigoń, Wrocław 2004.

Zanotti Bianco Umberto, Attilio Begey (nell'anniversario della morte), Roma 1929.

Zanotti Bianco Umberto, Carteggio 1906–1918, red. Valeriana Carinci, Roma–Bari 1987.

Zanotti Bianco Umberto, La mia Roma. Diario 1943–1944, red. Cinzia Cassani, wstęp Fabio Grassi Orsini, Manduria–Bari–Roma 2011.

Zanotti Bianco Umberto, Tra la perduta gente, Nuoro–Soveria Manelli 2006.

Zoppi Sergio, Umberto Zanotti-Bianco. Patriota, educatore, meridionalista: il suo progetto e il nostro tempo, Soveria Mannelli (Catanzaro) 2009

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

ANIMI: http://www.animi.it/fondo_umberto_zanotti.html (data dostępu 4.11.2021).

Działalność Umberta Zanottiego Bianco w Senacie:

<http://www.senato.it/leg/01/BGT/Schede/Attsen/00009473.htm>;

<http://www.senato.it/leg/02/BGT/Schede/Attsen/00009473.htm>;

<http://www.senato.it/leg/03/BGT/Schede/Attsen/00009473.htm>;

<http://www.senato.it/leg/04/BGT/Schede/Attsen/00009473.htm> (data dostępu 30.05.2019).

Damian Włodzimierz Makuch Grobowe milczenie? Postyczniowe głosy na temat Andrzeja Towiańskiego i recepcja jego myśli

Al. Św... [Aleksander Świętochowski], Seweryn Goszczyński. (Szkic biograficzno-literacki), „Opiekun Domowy” 1871, nr 16–17, s. 121–122, 131–132.

Bem Antoni Gustaw, Andrzej Towiański. (Wspomnienie), „Przegląd Tygodniowy” 1878, nr 22–25, s. 246–247, 257–259, 274–275, 285–288.

Bolesławita Bogdan [Józef Ignacy Kraszewski], Rachunki. Z roku 1868, Poznań 1869.

Borzywoj [Wincenty Korotyński], Andrzej Towiański, „Tygodnik Powszechny” 1878, nr 24–25, s. 367–368, 382–384.

Budrewicz Tadeusz, Pogrzeby pisarzy polskich, Kraków 2019. <https://doi.org/10.18290/rh.2018.66.1-7>

Budrewicz Tadeusz, Spory wokół „Romantyzmu i jego skutków” Franciszka Krupińskiego, Poznań 2018 (seria: Polemika Krytycznoliteracka w Polsce, red. Sylwia Panek, t. 6).

Budrewicz Tadeusz, Wspomnienie pośmiertne w XIX wieku (perspektywa genologii biografistyki), „Roczniki Humanistyczne” 2018, t. 66, z. 1, s. 97–117.

Chmielowski Piotr, Kilka najnowszych prac z zakresu historii literatury polskiej, „Niwa” 1877, nr 61, s. 31–43.

Chmielowski Piotr, „Listy z podróży” Antoniego Edwarda Odyńca, „Ateneum” 1878, t. 3, s. 549–578.

Chmielowski Piotr, Ostatnie lata życia Słowackiego, „Ateneum” 1877, t. 3, s. 643–660.

Chmielowski Piotr, Towiański i Mickiewicz. [rec. „Współudział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego. Listy i przemówienia”, 2 tomy 1877], „Ateneum” 1879, t. 1, s. 23–58.

Chrzanowski Ignacy, Wśród zagadnień, książek i ludzi, Lwów–Warszawa–Kraków 1922.

Czepulis-Rastenis Ryszarda, Ludzie nauki i talentu. Studia o świadomości społecznej inteligencji polskiej w zaborze rosyjskim, Warszawa 1988.

Do czytelników nowego wydania, w: Seweryn Goszczyński, Dzieła, t. 1, Lipsk 1870, s. V–X.

Echa warszawskie, „Przegląd Tygodniowy” 1879, nr 9, s. 102–107.

Encyklika Leona XIII „Aeterni Patris”, tłum. Kazimierz Pawłowski, „Teologia Polityczna”, <https://teologiapolityczna.pl/tekst-encykliki-aeterni-patris> (data dostępu 20.12.2021).

Fiećko Jerzy, Brzozowski: obrachunki z Mickiewiczem, w: tegoż, Katastrofizm, ateizm i inne obrachunki. Szkice o ideach polskich romantyków, Poznań 2015, s. 232–263.

Giller Agaton, Seweryn Goszczyński. Szkic biograficzny w: Sobótka. Księga zbiorowa na uczenie pięćdziesięcioletniego jubileuszu Seweryna Goszczyńskiego, Lwów 1875, s. 1–50.

Górecka Maria, Wspomnienia o Adamie Mickiewicz opowiedziane najmłodszemu bratu, Warszawa 1875.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli, Warszawa 2004.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, „Święte awantury...”: orto- i heterodoksje Adama Mickiewicza, Warszawa 2014.

Janicka Anna, Tradycja i zmiana. Literackie modele dziewiętnastowieczności: pozytywizm i „obrzeża”, Białystok 2015.

Janion Maria, Walka z szatanem i demon teatru, w: tejże, Wobec zła, Chotomów 1989, s. 54–76.

Korespondencja Adama Mickiewicza, t. 1, Paryż 1870, t. 2, Paryż 1872.

Książyk Łukasz, Nihilizm gnostycki w kulturze przełomu XIX i XX wieku. Rekonesans, Warszawa 2010.

Makaruk Maria, Antoni Edward Odyniec – romantyk w świetle biedermeieru, Warszawa 2012.

Małecki Antoni, Juliusz Słowacki jego życie i dzieła w stosunku do współczesnej epoki, t. 1, Lwów 1866, t. 2, Lwów 1867.

Mickiewicz Władysław, Mémorial de la Légion polonaise de 1848 créée en Italie, t. 1, Paris 1877.

Nekrologia, „Kronika Rodzinna” 1878, nr 11, s. 352.

Nekrologia, „Strzecha” 1878, [nr 13], s. 314.

Nekrologia półroczna. Krajowa, „Tygodnik Ilustrowany” 1878, nr 157, s. 414–415.

Noskowski Bronisław, List ze Stopnicy, „Tygodnik Ilustrowany” 1879, nr 165, s. 118–119.

Odezwa Andrzeja Towiańskiego do rodaków z objaśnieniami przez A.Ł., Poznań 1864 (przedruk z „Przeglądu Poznańskiego”).

Pieniążek Czesław, Messjanizm i towiańszczyzna. W ogólnym zarysie, Lwów 1877 (wcześniej: „Tydzień” 1875/1876, t. 3, nr 9–32).

Pierwsza konstytucja dogmatyczna o kościele Chrystusowym (Pastor aeternus), w: Dokumenty Soborów Powszechnych. Tekst łaciński, polski, t. 4: (1511–1870) Lateran V, Trydent, Watykan I, Kraków 2004.

Płachecki Marian, Wojny domowe. Szkice z antropologii słowa publicznego w dobie zaborów (1800–1880), Warszawa 2009.

Powody dla których amnestia przyjętą być nie może przedstawione przez część emigracji polskiej Jego Cesarskiej Mości Alexandrowi II, Paryż 1857.

Ratajska Krystyna, Neomesjanistyczni spadkobiercy Mickiewicza, Łódź 2010.

Rauchut Katarzyna, Historia dziewiętnastowiecznych edycji „Biesiady” Andrzeja Towiańskiego, „Sztuka Edycji” 2011, t. 1, s. 37–41. <https://doi.org/10.12775/SE.2011.005>

Różański Feliks, Andrzej Towiański, jego cele polityczne i socjalna religia, Poznań 1882.

Rutkowski Krzysztof, Stos dla Adama albo kacerze i kapłani. Studium w czternastu odsłonach o sporze zmartwychwstańców z towiańczykami, Warszawa 1994.

Siemieński Lucjan, Religijność i mistyka w życiu i poezjach Adama Mickiewicza. Studium, Kraków 1871.

Sikora Adam, Towiański i rozterki romantyzmu, Warszawa 1984.

Skrzypek Leszek, Legenda Mistrza Andrzeja. Fenomen towianizmu w latach 1841–1878, praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zbigniewa Przychodniaka, UAM, Poznań 2009.

Tarnowski Stanisław, Przegląd literacki i bibliograficzny, „Przegląd Polski” 1871, R. 6, z. 2, sierpień, s. 263–271.

Tułacz kończący tułactwo [Karol Różycki], Do rodaków, Paryż 1863.

Warzenica Ewa, Pozytywistyczny „obóz młodych” wobec tradycji wielkiej poezji romantycznej (lata 1866–1881), Warszawa 1968.

Weiss Tomasz, Romantyczna genealogia polskiego modernizmu. Rekonesans, Warszawa 1974.

Widman Karol, Seweryn Goszczyński. Zarys biograficzny, „Strzecha” 1872, nr 6, s. 169–174.

Wierzbicki Andrzej, Spory o polską duszę. Z zagadnień charakterologii narodowej w historiografii polskiej XIX i XX w., Warszawa 1993.

Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.

Wspomnienie o Sewerynie Goszczyńskim, „Czas” 1876, nr 50, s. 1–2 (przedruk w: Kronika, „Przegląd Lwowski” 1876, R. 6, z. 5).

Współdział Adama Mickiewicza w sprawie Andrzeja Towiańskiego. Listy i przemówienia, t. 1–2, Paryż 1877.

X. [Aleksander Tyszyński], „Religijność i mistyka w życiu i poezjach A. Mickiewicza. Studium” L. Siemieńskiego, „Biblioteka Warszawska” 1873, t. 2, s. 181–186.

Zmarli na wychodźstwie, „Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu” 1873–1878, t. 2, s. 418–419.

Elżbieta Flis-Czerniak Karol Baykowski, czyli młodopolskich rozpoznań towianizmu ciąg dalszy

Baranowski Ignacy, Pamiętniki 1840–1862, wstęp i oprac. Adam Wrzosek, Poznań 1923.

Baudouin de Courtenay Romualda, Karol Baykowski (wspomnienie), „Życie i Sztuka” (dodatek do petersburskiego „Kraju”) 1904, nr 38, s. 1–3.

Baykowski Karol [Towiańczyk], Do współbraci spod zaboru rosyjskiego, „Życie” 1898, nr 36/37, s. 493.

Baykowski Karol, Znad grobu, Kraków 1903.

Burhardt Sefan, Karol Baykowski, w: Polski słownik biograficzny, t. 1, Kraków 1935, s. 371–372.

Drogoszewski Aureli, Z biegnącej fali. Spółczesne głosy o Towiańskim, „Ogniwo: tygodnik naukowy, społeczny, literacki i polityczny” 1905, nr 37, s. 816–818.

Fita Stanisław, Spory wokół pomników Mickiewicza w drugiej połowie XIX wieku, w: Adam Mickiewicz – dwa wieki kultury polskiej, red. Kazimierz Maciąg, Marek Stanisz, Rzeszów 2007, s. 42–53.

Flis-Czerniak Elżbieta, Syndrom Wallenroda. Z problemów świadomości narodowej i religijnej w twórczości Tadeusza Micińskiego, Lublin 2008.

Floryńska Halina, Spadkobiercy Króla Ducha. O recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu, Wrocław 1976.

Gruca Anna, Księgozbiór Stanisława Wyspiańskiego, Kraków 1989.

Hoesick Ferdynand, Powieść mojego życia (Dom rodzicielski). Pamiętniki, t. 1, Wrocław 1959.

Hoesick Ferdynand, Szkice i opowiadania historyczno-literackie, Warszawa 1900.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Młodopolskie „rozpoznanie” towianizmu Mickiewicza (wokół „Legionu” Wyspiańskiego), w: Mickiewicz wielu pokoleń twórców, badaczy i czytelników, red. Krystyna Ratajska, Maria Berkan-Jabłońska, Łódź 2007, s. 107–116.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, Przybyszewski czyta Mickiewicza, w: Mickiewicz wieszcz i przewodnik, red. Andrzej Fabianowski, Ewa Hoffmann-Piotrowska, Warszawa 2019, s. 308–327.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323539902.pp.308-327>

Janion Maria, Życie pośmiertne Konrada Wallenroda, Warszawa 1990.

Jarecki Kazimierz, Śp. Karol Baykowski i towianizm, „Słowo Polskie” 1904, nr 476, s. 1–2.

Jaworski Wit, Eleuteryzm i mesjanizm. U źródeł filozofii społecznej Wincentego Lutosławskiego, Kraków 1994.

- Korespondencja Tadeusza Micińskiego z lat 1893–1902, rkps BN, sygn. 7258.
- Lenartowicz Teofil, Poezje, wyb. i oprac. Jan Nowakowski, Warszawa 1968.
- Linkner Tadeusz, Z juveniliów Tadeusza Micińskiego, Gdańsk 2016.
- Listy Tadeusza Micińskiego do Wincentego Lutosławskiego z lat 1897–1914, oprac. Jerzy Illg, w: Studia o Tadeuszu Micińskim, red. Maria Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1979, s. 365–402.
- Miciński Tadeusz, Królowa Orlica, w: tegoż, Utwory dramatyczne, t. 4, wyb. i oprac. Teresa Wróblewska, Kraków 1984, s. 25–70.
- Miciński Tadeusz, O spuściźnie duchowej, w: tegoż, Pisma rozproszone, red. Marcin Bajko, Jarosław Ławski, t. 1: Eseje i publicystyka 1896–1908, wstęp, oprac. i przyp. Marcin Bajko, Wojciech Gutowski, Białystok 2017, s. 187–191.
- Nowaczyński Adolf, Wyspiander, w: tegoż, Pamflety. Studiów i szkiców tom VI, Warszawa 1930.
- Ramotowska Franciszka, Warszawa przedstyczniowa. Przebudzenie: „rewolucja moralna”, Warszawa 2018.
- Ratajska Krystyna, Neomesjanistyczni spadkobiercy Mickiewicza, Łódź 1998.
- Sokołowski Mikołaj, Adwokat diabła Attilio Begey, Warszawa 2012.
- Sokołowski Mikołaj, Canonico. Antologia, Warszawa 2016.
- Śliwińska Monika, Panny z „Wesela”. Siostry Mikołajczykówny i ich świat, Kraków 2021.
- Tarnowski Stanisław, Adam Mickiewicz – życie i dzieła. Zarys biograficzny przez Stanisława Tarnowskiego z portretem A. Mickiewicza, Petersburg 1898.
- Tarnowski Stanisław, Mowa przy odsłonięciu pomnika Mickiewicza w Krakowie dnia 26 czerwca 1898 roku, Kraków 1898.
- Tarnowski Stanisław, Nepomucen Rembowski, „Czas” 1889, nr 255, s. 3.
- Urban Jan, „Aby wszyscy byli jedno”. Rozprawy w kwestii zjednoczenia Kościołów, Kraków 1907.
- Waškowski Antoni, Znajomi z tamtych czasów, Kraków 1956.
- Witkowska Alina, Towiańczycy, Warszawa 1989.
- Wyspiański Stanisław, Legion, oprac. Jan Nowakowski, Wrocław 1989.
- Wyspiański Stanisław, Wyzwolenie, oprac. Aniela Łempicka, Wrocław 1970.
- Wyspiański w oczach współczesnych, zebrał, oprac. i koment. Leon Płoszewski, Kraków 1971.
- Ziołowicz Agnieszka, „Misteria polskie”. Z problemów misteryjności w dramacie romantycznym i młodopolskim, Kraków 1996.

Maria Kalinowska Towiański i towianizm w kręgu Reduty Juliusza Osterwy i Mieczysława Limanowskiego. Komunikat

Dąbrowska Maria, Dzienniki 1914–1932, wyb., wstęp i przyp. Tadeusz Drewnowski, Warszawa 1988.

Guszpit Ireneusz, *Przez teatr – poza teatr. Szkice o Juliuszu Osterwie*, Wrocław 1989.

Lechoń Jan, *Dziennik*, t. 1, Londyn 1967, t. 3, Londyn 1973.

Limanowski Mieczysław, *Był kiedyś teatr Dionizos*, wstęp, wyb. i oprac. Zbigniew Osiński, Warszawa 1994.

Limanowski Mieczysław, *Osterwa Juliusz*, Listy, wstęp i oprac. Zbigniew Osiński, Warszawa 1987.

Mieczysław Limanowski, red. Edward Passendorfer, *Studia Societatis Scientiarum Torunensis*, Toruń 1950.

Mieczysław Limanowski. Człowiek, twórca, świadek czasów. Materiały z sesji naukowej – Toruń 1–3 grudnia 1995, red. Maria Kalinowska, Andrzej Sadurski, Toruń 1998.

Osiński Zbigniew, *Pamięć Reduty: Osterwa, Limanowski, Grotowski*, Gdańsk 2003.

Osterwa Juliusz, *Raptularz kijowski*, wstęp i oprac. Ireneusz Guszpit, Wrocław 2010.

Pigoń Stanisław, *Adam Mickiewicz w Kole Sprawy Bożej*, Warszawa 1932.

Mirosław Strzyżewski Mickiewicz bez humoru (Konrada Górskiego przyczynek do czarnej legendy Mistrza Andrzeja)

Całek Anita, *Adam Mickiewicz – Juliusz Słowacki. Psychobiografia naukowa*, Kraków 2012.

Gąsiorowska Zofia, *Służba narodowa w Sprawie Andrzeja Towiańskiego*, Kraków 1918.

Górski Konrad, *Mickiewicz. Artyzm i język*, Warszawa 1977.

Górski Konrad, *Mickiewicz – Towiański*, Warszawa 1986.

Górski Konrad, *Tekstologia i edytorstwo dzieł literackich*, wyd. 3, wstęp Mirosław Strzyżewski, Toruń 2011.

Hoffmann-Piotrowska Ewa, *Mickiewicz-towiańczyk. Studium myśli*, Warszawa 2004.

Kallenbach Józef, *Towianizm na tle historycznym*, Kraków 1924.

Kopczyński Krzysztof, *Mickiewicz wśród towiańczyków*, „Przegląd Powszechny” 1987, nr 2, s. 282–288.

Kuchtówna Lidia, *Konrada Górskiego pasje teatralne*, w: *Konrada Górskiego świat literatury, teatru i języka*, red. Władysław Sawrycki, Jerzy Speina, Toruń 1996, s. 159–166.

Lebioda Dariusz Tomasz, *Znikome cienie. Konrada Górskiego pojedynek z Towiańskim*, w: *Konrada Górskiego świat literatury, teatru i języka*, red. Władysław Sawrycki, Jerzy Speina, Toruń 1996, s. 97–102.

Piasecka Maria, *Eksperyment towianizmu*, „Nowe Książki” 1987, nr 10, s. 77–78.

Pigoń Stanisław, *Zawsze o Nim. Studia i odczyty o Mickiewiczu*, Kraków 1960.

Pyskaty Lucyna, [rec. K. Górski, *Mickiewicz – Towiański*, Warszawa 1986], „Ruch Literacki” 1987, nr 4/5, s. 378–380.

Rutkowski Krzysztof, *Braterstwo albo śmierć. Zabijanie Mickiewicza w Kole Sprawy Bożej*, Gdańsk 1999.

Rutkowski Krzysztof, *Stos dla Adama albo kacerze i kapłani*, Warszawa 1994.

Sawrycki Władysław, *Ars declamatoria Konrada Górskiego*, w: *Konrada Górskiego świat literatury, teatru i języka*, red. Władysław Sawrycki, Jerzy Speina, Toruń 1996, s. 167–172.

Skrzypek Leszek, *Legenda Mistrza Andrzeja*, praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zbigniewa Przychodniaka, UAM, Poznań 2009.

Spiró György, *Mesjasze*, tłum. Ewa Cygielska, Warszawa 2009.

Strzyżewski Mirosław, „Gdyby nie Mickiewicz, nie byłoby towiańszczyzny” [wywiad z prof. Konradem Górskim], „Fakty” 1986, nr 49, s. 5–6.

Sudolski Zbigniew, *Konrada Górskiego ostatnie słowo o Mickiewiczu*, w: *Konrada Górskiego świat literatury, teatru i języka*, red. Władysław Sawrycki, Jerzy Speina, Toruń 1996.

Walicki Andrzej, *Filozofia a mesjanizm*, Warszawa 1970.

Walicki Andrzej, *Między filozofią, religią i polityką*, Warszawa 1983.

Weintraub Wiktor, *Poeta i prorok. Rzecz o profetyzmie Mickiewicza*, Warszawa 1982.

Jarosław Ławski Cień Mickiewicza? Andrzej Towiański w czarnym imaginationarium XXI wieku

Marani literatury polskiej, red. Piotr Bogalecki, Adam Lipszyc, Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2020.

Polak-Pałkiewicz Ewa, *Długi cień „Mistrza”*, „Nowe Państwo” 2021, nr 6 (181), s. 48–53.

Wierzbicki Piotr, *Powrót do Mickiewicza*, Warszawa 2020.

Żuławski Andrzej, *Nocnik 27.XI.2007–27.XI.2008*, Warszawa 2010.

Żuławski Jerzy, *Z domu*, Warszawa 1979.